

AVRUPA BİRLİĞİ İSTİLÂCI YABANCI TÜRLER YASASI

Ahmet Uludağ^{1,2}

²*Düzce Üniversitesi, Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, Düzce*
²*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, Çanakkale*

ahuludag@yahoo.com

Özet

İstilacı yabancı türler (İYT) biyolojik çeşitliliği tehdit eden beş ana unsurdan biri olarak kabul edilmektedir. Son yıllarda konuya farkındalığın artması, İYTler üzerindeki araştırma ve uygulamaların artmasına sebep olmuştur. Birçok ülkede de tedbirlerin alınması amacıyla kanunî düzenlemeler yapılmıştır. Avrupa Birliği (AB) de bir kanunî düzenleme yapmış ve 2015 yılı Ocak ayında yürürlüğe girmiştir. Başlangıçta, 2008 yılında nasıl bir mevzuatla sonuçlanacağı belirtilmeden bir AB komisyonu tebliği ile başlayan çalışmalar kanunun kabulüyle (regulation) sonuçlanmıştır: “İstilacı yabancı türlerin girişi ve yayılışını önleme ve idare etme yasası”, orijinal ismiyle “Regulation (EU) No 1143/2014 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 on the prevention and management of the introduction and spread of invasive alien species”. Üye ülkelerin tamamının uyması ve uygulaması mecburî bir mevzuat şekli olan “regulation” konunun sınırlarını çok ayrıntılı olarak açıklamıştır. Çünkü İYT konusu bitki sağlığı, hayvan sağlığı, deniz gibi konulardaki mevzuatla bazen iç içe geçebilmektedir. Kanun aksiyoner bir stratejiyi hedef almaktadır. Kanun ABnin esas alacağı İYTlerini uzmanlarla birlikte belirlemeyi, üye ülkelerin bir denetleme ve gözlem sistemi oluşturmasını mecbur etmektedir. Ayrıca üye ülkelerin kendileri için ayrıca İYT listeleri belirleyebileceğini ve ülkelerin özel durumlarının da olabileceğini ihtiva etmektedir. Türkiye'nin AB ile ticaret hacmi göz önüne alındığında, bir şekilde bizi de etkileyeceği göz ardı edilmemelidir. Bunun da ötesinde Türkiye'nin biyolojik çeşitliliği ve konumu böyle bir kanuna ihtiyacımızı da açıkça göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İstilacı yabancı tür, Avrupa Birliği, Farkındalık, Mevzuat, Politika